МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол Вченої ради НУВГП
21 лютого 2025 р. № 2
Голова Вченої ради НУВГП

Віктор МОШИНСЬКИЙ

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію викладання освітніх компонентів англійською мовою у Національному університеті водного господарства та природокористування

УХВАЛЕНО

Протокол науково-методичної ради
НУВГП 19 лютого 2025 р. № 2
Голова науково-методичної ради НУВГП

Валерій СОРОКА

Рівне – 2025

1. Загальна частина

1.1. Положення про організацію викладання освітніх компонентів англійською мовою у Національному університеті водного господарства та природокористування (надалі – Положення) визначає засади системного підходу до організації викладання англійською мовою здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) рівнів у Національному університеті водного господарства та природокористування (надалі – Університет), окрім мовних освітніх компонентів. До мовних освітніх компонентів належать освітні компоненти, пов'язані з викладанням мов (української та іноземних).

1.2. Положення базується на:

– Місії, візії, цінностях та стратегічних напрямах розвитку НУВГП на 2020–2025 рр., затверджених Вченою радою НУВГП, протокол № 9 від 29.11.2019;

– Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція), затвердженому Вченою радою НУВГП, протокол № 11 від 24.11.2023;

– Положенні про форми здобуття вищої освіти, форми організації освітнього процесу та види навчальних занять у Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому Вченою радою НУВГП, протокол № 10 від 27.10.2023;

– Положенні про організацію вибору освітніх компонентів для здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти Національного університету водного господарства та природокористування, затвердженому Вченою радою НУВГП, протокол № 2 від 25.02.2021;

– Тимчасовому положенні про навчальну платформу Moodle в Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому Вченою радою НУВГП, протокол №1 від 27.01.2023;

– Положенні про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, затвердженому Вченою радою НУВГП, протокол № 2 від 03.03.2023;

– Положенні про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція), затвердженому Вченою радою НУВГП, протокол № 11 від 24.11.2023;

– Положенні про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування (нова редакція), затвердженому Вченою радою НУВГП, протокол № 2 від 25.02.2021;

– Положенні про організацію викладання іноземних мов у Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому наказом ректора № 207 від 08.03.2024 р.;

– Колективному договорі між адміністрацією і профспілковим комітетом Національного університету водного господарства та природокористування на 2019–2021 роки, який схвалено конференцією трудового колективу НУВГП (протокол № 2 від 20 грудня 2018 року);

– Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання д.пед.н., проф. С. Ю. Ніколаєва. К. : Ленвіт, 2003. С. 24/273. ISBN 966-7043-67-3.

2. Мета та завдання системного підходу до організації викладання освітніх компонентів англійською мовою в Університеті

2.1. Метою системного підходу до організації викладання англійською мовою в Університеті є здійснення фахової підготовки шляхом донесення предметного змісту засобами англійської мови задля підвищення рівня конкурентоспроможності випускників Університету на глобальному ринку праці.

2.2. Для досягнення поставленої мети визначаються такі завдання:

– виконання положень Стратегії інтернаціоналізації Університету;

– удосконалення освітнього процесу шляхом запровадження різноформатних підходів до викладання освітніх компонентів англійською мовою для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) рівнів в Університеті;

– підвищення рівня володіння англійською мовою учасників освітнього процесу, що окреслено Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти;

– створення англомовного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

3. Порядок організації викладання освітніх компонентів англійською мовою

3.1. Англійською мовою можуть викладатися освітні компоненти нормативної частини освітньої програми та/або її вибіркової частини, що зазначається в освітній програмі.

Перелік таких освітніх компонентів визначає гарант освітньої програми.

3.2. Викладання освітніх компонентів англійською мовою здійснюється за одним з підходів:

– «*повне занурення*» (single medium immersion), коли освітній компонент повністю викладається англійською мовою;

– «*часткове занурення*» (dual medium immersion), яке дозволяє часткове використання української мови для викладання освітніх компонентів англійською мовою (наприклад, у розрізі викладання окремої теми двома

мовами, чи послідовного використання мов (української/англійської) для викладання тем відповідно до силабусу освітнього компонента);

– *колаборативний* підхід (collaborative), в реалізації якого освітній компонент викладається двома викладачами (викладачем фахової дисципліни і викладачем англійської мови);

– *доповнений* (adjunct), якщо освітній компонент, що викладається англійською мовою, супроводжується мовним освітнім компонентом, та якщо вони реалізують спільні компетентності та програмні результати навчання, але викладаються окремо.

3.3. Викладання освітніх компонентів англійською мовою здійснюють науково-педагогічні працівники кафедр Університету, за якими закріплені відповідні освітні компоненти.

3.4. До викладання освітніх компонентів англійською мовою можуть бути залучені науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти, фахівці-практики, які працюють за основним місцем роботи в установах, організаціях, у т.ч. закордонних, шляхом працевлаштування в Університеті за сумісництвом чи проведення гостьових лекцій.

3.5. Підготовку до викладання освітніх компонентів англійською мовою, проводять у навчальному році, який передує року їхнього викладання.

За умови реалізації *колаборативного* підходу визначається обсяг додаткового навантаження викладача кафедри іноземних мов, який залучається, з відображенням відповідної кількості годин у його індивідуальному плані.

В індивідуальному плані роботи викладача освітнього компонента передбачити розроблення англомовного навчально-методичного забезпечення відповідного освітнього компонента.

3.6. Організація викладання освітніх компонентів англійською мовою здійснюється кафедрами і передбачає:

3.6.1. Визначення науково-педагогічних працівників кафедри, які володіють англійською мовою на рівні незалежного користувача відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, а також складання переліку освітніх компонентів, викладання яких вони можуть забезпечити англійською мовою.

3.6.2. Визначення науково-педагогічними працівниками *підходів* до викладання освітніх компонентів англійською мовою та переліку відповідного навчально-методичного забезпечення.

3.6.3. Визначення академічних та збірних груп для викладання нормативних та вибіркових освітніх компонентів, що відображається у розпорядженні директора інституту.

3.6.4. Надання здобувачам вищої освіти інформації про можливість вивчення освітнього компонента / освітніх компонентів англійською мовою за визначеними підходами.

3.6.5. Розміщення розробленого та затвердженого навчально-методичного забезпечення освітнього компонента, що викладається англійською мовою, на навчальній платформі Moodle.

3.6.5.1. Основні складники навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, які викладаються англійською мовою, розробляються англійською мовою. У випадку викладання освітніх компонентів за підходом «*повного занурення*» на навчальній платформі Moodle формується окремий «курс».

3.6.5.2. Види навчальних занять та зміст освітніх компонентів, що викладаються англійською мовою, повинні відповідати силабусам та формувати визначені у них компетентності та програмні результати навчання.

3.6.5.3. Форми та методи проведення занять англійською мовою обираються науково-педагогічним працівником самостійно з урахуванням принципів та можливих інструментів викладання англійською мовою.

3.6.5.4. Завдання для контрольних заходів з освітніх компонентів, які викладаються англійською мовою за підходом:

– «*повного занурення»* – формуються англійською мовою;

– «*часткового занурення»* – формуються як українською, так і англійською мовами.

У разі складання підсумкового контролю у порядку ліквідації академічної заборгованості, такий контрольний захід проводять мовою/ами, визначеною/ими відповідно до застосованого підходу.

Повторне вивчення освітнього компонента здійснюється мовою/ами, визначеною/ими відповідно до застосованого підходу.

3.7. Результати підсумкового (семестрового) контролю з освітніх компонентів, які викладалися англійською мовою за принципом «*повного занурення»*, в журналах обліку роботи академічної групи, відомостях успішності, індивідуальних навчальних планах здобувачів, академічних довідках та додатках до дипломів зазначаються українською мовою із обов’язковою приміткою про те, що їх вивчення здійснювалося англійською мовою.

3.8. Викладання освітніх компонентів англійською мовою (в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік) підтверджує досягнення науково-педагогічного працівника у професійній діяльності за пп. 13 пункту 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, за наявності розпорядження директора інституту.

3.9. Науково-педагогічним працівникам, які викладають освітні компоненти англійською мовою, мають право на такі мотиваційні стимули:

– укладання з ними контракту про працевлаштування;

– заохочення, передбачені пунктом 2.1 додатка 9 Колективного договору.

3.10. Відповідальність за імплементацію розпорядження щодо викладання англійською мовою в частині контролю покладається на:

– гаранта освітньої програми – за визначення освітніх компонентів, які викладаються англійською мовою;

– науково-педагогічного працівника – за розроблення відповідного навчально-методичного забезпечення та якісне викладання освітнього компонента англійською мовою;

– завідувача кафедри – за організацію та реалізацію викладання освітніх компонентів англійською мовою викладачами кафедри;

– директора інституту – за підготовку наказу про організацію викладання освітніх компонентів англійською мовою;

– завідувача навчально-методичного відділу – за формування розкладу навчальних занять, що викладаються англійською мовою.

4. Заключні положення

4.1. Це Положення ухвалюється науково-методичною радою, затверджується Вченою радою Університету та набирає чинності з дня підписання ректором НУВГП.

Зміни та доповнення до Положення оформлюються у вигляді нової редакції, яка погоджується та затверджується в тому ж порядку, що й саме Положення.

РОЗРОБЛЕНО:

Завідувач кафедри іноземних мов — Лариса КУПЧИК

Доцент кафедри іноземних мов — Альона ЛІТВІНЧУК

Професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства — Ольга БЄДУНКОВА

Завідувач відділу ліцензування та акредитації — Анастасія КЛІМОВА

ВНУТРІШНІ ВІЗИ:

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи — Валерій СОРОКА

Проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків — Наталія САВІНА

Завідувач навчально-методичного відділу — Наталія КОВАЛЬЧУК

Начальник юридичного відділу — Дмитро ПУХА

Додаток 1

Рівні володіння іноземною мовою: глобальна шкала[1]

Рівні володіння мовою		Дескриптори
Елементарний користувач	**A1**	Може розуміти і вживати побутові повсякденні вирази, а також будувати елементарні речення з метою задоволення конкретних потреб. Може відрекомендуватись або представити когось. Може запитувати і відповідати на запитання про деякі деталі особистого життя, про людей, про речі тощо. Може взаємодіяти на простому рівні, якщо співрозмовник говорить повільно і чітко та готовий прийти на допомогу
	A2	Може розуміти ізольовані фрази та широко вживані вирази, необхідні для повсякденного спілкування у сферах особистого побуту, сімейного життя, здійснення покупок, місцевої географії, роботи. Може спілкуватись у простих і звичайних ситуаціях, де потрібен простий і прямий обмін інформацією на знайомі та звичні теми. Може описати простими мовними засобами вигляд свого оточення, найближче середовище і все, що пов'язане зі сферою безпосередніх потреб
Незалежний користувач	**B1**	Може розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення на теми, близькі і часто вживані на роботі, у навчанні, під час дозвілля тощо. Може вирішити більшість проблем під час перебування у країні, мова якої вивчається. Може просто і зв'язано висловитись на знайомі теми або теми особистих інтересів. Може описати досвід, події, сподівання, мрії тощо
	B2	Може розуміти основні ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й дискусії за фахом. Може вільно спілкуватися з носіями мови. Може чітко, детально висловитись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти
Досвідчений користувач	**C1**	Може розуміти широкий спектр достатньо складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення. Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних із пошуком засобів вираження. Може ефективно і гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та роботі. Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, конекторами та зв'язними програмами висловлювання
	C2	Може розуміти без утруднень практично все, що чує або читає. Може вилучити інформацію з різних усних чи письмових джерел, узагальнити її і зробити аргументований виклад у зв'язній формі. Може висловлюватись спонтанно, дуже швидко і точно, диференціюючи найтонші відтінки смислу у доволі складних ситуаціях

[1] Common European framework for reference for languages: learning, teaching and assessment. – Educational department Council of Europe, February 2018. – 235 pages. – **www.coe.int/lang-cefr.**

Додаток 2

Принципи та інструменти викладання англійською мовою

- чіткі пояснення викладача для виконання кожного завдання з метою підтримки роботи в аудиторії та виконання самостійної роботи;
- послідовне та постійне використання англійської мови для поступового напрацювання необхідної лексики, особливо термінології;
- попереднє опрацювання лексики здобувачами вищої освіти (текстових, відео- чи аудіо- матеріалів) для зняття труднощів сприйняття й активізації залученості здобувачів вищої освіти;
- постійне використання запитань для перевірки розуміння;
- використання прикладів, шаблонів і моделей для створення фундаментальної бази для подальшого опрацювання;
- текстовий супровід усного викладення матеріалу;
- використання візуалізації для підвищення рівня сприйняття;
- активізація попередніх знань та досвіду;
- використання парних та групових форм роботи;
- забезпечення методичних ресурсів, підручників та роздаткового матеріалу відповідного рівня.